

čebelarjev v čebelarska društva, saj lahko le povezani pišemo uspešno čebelarsko zgodbo, ki je lahko vzor celotnemu svetu. Da pa se v prekrasnem okolju niso slišali le govori in pozdravi, so za glasbeno popestritev dogajanja ves čas skrbeli člani Me-stne godbe Kamnik, člani kvarteta Grm ter Joži Kališnik skupaj s citrarjem Tomažem Plahutnikom. Po dolini so tako odmevale čebelarsko in domovinsko obarvane pesmi, ki so jim spremljavo s svojim brenčanjem delale tudi čebele, ki so vztrajno letele iz bližnjih panjev. Kot sklepni dogodek dneva pa so ob zaključku župan Občine Kamnik, predsednik ČD Kamnik in predsednik ČZS odkrili tudi kip enemu izmed največjih čebelarjev, prvemu čebelarskemu učitelju na svetu in našemu rojaku, Antonu Janši.

ČD Kamnik

Foto: arhiv ČD Kamnik

Predstavitve knjige Čevnice, motivika na panjskih končnicah iz zbirke Rudolfa Galoba

Foto: Mateja Mesnjak

V začetku februarja 2020 je potekala v narodnem domu v Mežici predstavitve knjige *Čevnice, motivika na panjskih končnicah iz zbirke Rudolfa Galoba*, avtorice Aleksandre Zrelec. Edinstveno delo je čudovito pričevanje o življenju avtoričinih prednikov, je namreč vnukinja mežiškega naprednega učitelja, sadjarskega inštruktorja, občinskega odbornika, člana različnih društev in organizacij, čebelarja Rudolfa Galoba (1900–1986); postavlja pa tudi spomenik čebelarstvu in slovenski kulturni dediščini.

V knjigi izvemo, da je čevnica prednja stran – panjska končnica – čebeljega panja, kranjiča, ki ga je v začetku prejšnjega stoletja zamenjal sodobnejši panj s premakljivim satjem. Rudolf Galob je v skladišču ob domači hiši hranil 130 izvernih panjskih končnic, skrbno zavarovanih s časopisnim papirjem in opremljenih z nazivom motiva in letnico. Avtorica knjige takole piše: »Mene so deščice s prijaznimi, toplimi barvami in motivi očarale. Poklicale! Prevzela sem zbirko in jo začela proučevati. Nisem prepoznala vsebine motivov, naslikanih na čevnicah, kot vnukinja čebelarja pa sem vedela, da so si naši predniki, globoko verni, preprosti, delovni, pogosto slabo pismeni, vajeni trdega življenja in odrekanja, lepšali življenje tako, da so si na cvetocih travnikih postavili zavetišče, ki je bilo hkrati tudi gale-

rija. To je bil čebelnjak, posvetni prostor, v katerem je čebelar čuval in negoval svoje ljube muhe, ki so mu dajale med in vosek za lepše življenje. Hkrati je bil tudi njegov duhovni prostor, tu se je odpočil, pomolil, si nabral moči, razmišljal in se napajal z lepoto; tisto, ki jo je dala narava, in ono, ki jo je na panjih naslikal človek. Kakšno bogastvo!«

Avtorica je več let natančno proučevala literaturo, dokumentacijo, čebelarske zgodbe, življenjepise mežiških čebelarjev, dedovo korespondenco, da je prišla bližje razumevanju motivike na panjskih končnicah iz dedove zbirke. V njih je prepoznala pričevalke o življenju naših prednikov, iz njih je razbrala popis nekega obdobja in ga predstavila v knjigi. Razlago motivike je temeljito premislila, v njej se kaže avtoričino dobro poznavanje vseh plasti in vidikov panjskih končnic, hkrati pa ob svoji interpretaciji pušča odprte možnosti, da si bralec po svoje razlaga poslikave na deščicah, ki so nekoč krasile panje.

Knjiga *Čevnice* je smiselno razdeljena na več poglavij. Predgovoru avtorice sledi oris dobe poslikovanja panjskih končnic, nato besedilo dr. Bojane Rogelj Škafar, kustosinje za slovensko ljudsko umetnost in slikovne vire v Slovenskem etnografskem muzeju. Sledi obsežen življenjepis Rudolfa Galoba, zavednega Slovenca, izobraževalca, zbiratelja, ohranjevalca kulturne dediščine, kronista in človeka z veliko začetnico, avtoričinega dedka. Nato so predstavljene posamezne čevnice, ki so tematsko urejene glede na motiviko (nabožni motivi, posvetni motivi, reliefno izrezljane Galobove čevnice in neprepozna(v)ni motivi). V knjigi je objavljeno tudi besedilo Franza Wytopila o cesarsko-kraljevi čebelarski šoli na Dunaju (1770–1781), temu pa sledita slovarček besed, uporabljenih v knjigi, in obsežen seznam virov.

Jerneja Vertačnik